

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
 Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
 Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
 Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47
 Corespondențele sînt a se adresa la:
 Redacțiunea „Telegraful Româna”, strada Măcelarilor Nr. 30.
 Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr., — de trei ori
 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
 fie-care publicare.

Prenumerățiune nouă

la

„Telegraful Româna”

care apare de trei ori pe săptămîna, deschidem pe
 trimestrul Iulie - Septemvrie al anului 1884, cu prețul
 cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimite mai cu înlesnire
 pelângă asignațiuni postale (*Posta utalvány* — *Post-
 Anweisung*.) Numele prenumerantului, al comunei unde
 se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să
 fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror
 abonament se sfîrșese cu ultima Iunie 1884, a și
 înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie
 espeditura silită a sista, sau a întârși cu espedirea
 foiei*).

Editura „Telegrafului Româna” în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei
 fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 3222 Pres.

Cerculariu

cătră toate oficiile protopresbiterale din
 archidieceșă și cătră direcțiunea seminariu-
 lui Andreian.

După regulamentul seminarial din vigoare, anul
 scolastic la institutul nostru pedagogico-teologic se
 începe cu 1 Septembrie st. v. (§. 24); tinerii, cari
 doresc a fi primiți de elevi ai acestui institut în
 secțiunea teologică sau în cea pedagogică și au
 pregătirile prescrise, trebuie să și presente suplicele
 lor la consistoriul archidieceșan cel mult până la
1 August st. v. (§. 17, 18, 19); cei primiți prin
 consistoriu au a se presenta la direcțiunea semina-
 rială precis la 1 Septembrie st. v. spre înmatricu-
 lare, și a depune acolo tot atunci tacsă anuală de
 60 fl. pentru convict, și o contribuire odată pentru
 totdeauna de 2 fl. pentru biblioteca seminarială
 (§. 17, 21, 22). Se înțelege de sine: că elevii, cari
 înaintează la anul al doilea sau al treilea al cursu-
 lui teologic sau pedagogic, au de asemenea a se pre-
 senta la direcțiunea seminarială precis la 1 Sep-
 tembrie st. v. pentru a se pune la rînd și a și con-
 tinua cursul, seminarial, depunînd și ei tot atunci
 tacsă anuală de 60 fl. pentru convict, dela carea nime
 nu poate fi dispensat.

În considerarea unor neregularități esperiate în
 anii trecuți, află de bine în legătură cu cerculariul
 consistorial din 4 Iuliu 1879 Nr. 1824 Plen. a face
 atenți prin organele subalterne pre toți aceia, cari
 voiesc a se pregăti pentru statul preoțesc ori în-
 vētătoresc, la atinsele prescrise ale regulamentului
 seminarial, cu acta observațiune: că tinerii, cari
 nu se vor conforma esact acestor prescrise, nu vor
 fi primiți în numărul elevilor seminariali, respective
 nu vor fi admiși la continuarea cursului seminarial.
 Sibiiu, 26 Iunie, 1884.

Miron Romanul m. p.,
 arhiepiscop.

Sibiiu, 30 Iunie 1884

„Viitoriul” din Budapesta în numărul de Joia tre-
 cută ne aduce scirea, că guvernul nostru a conces gră-
 nișerilor înființarea proiectatului gimnasiu românesc
 în Caransebeș. Precât de plăcută este scirea acua-
 sta, pre atât este ea de binevenită, căci ne permite
 să reflectăm dela gimnasiu la gimnasiu, dela gim-
 nasiu proiectat pentru români, cu scop cultural des-
 tinat pentru români ca pacinici locuitori ai patriei,
 situat între români, la gimnasiu neromânesc, instituit
 pentru scopuri streine culturii și civilizațiunei, și
 prin armare nefolositoru populațiunei, în mijlocul
 căreia este situat, și pent.u care ar trebui să fie
 un focalar de știință și cultură. Trebuie să reflec-

tăm la aceste impregiurări spre a înțelege situați-
 unea, și cele ce vor urma încă ca comentariu din
 partea noastră.

Scirea despre noua fasă a cestiunei proiectatului
 gimnasiu din Caransebeș ne-a umplut inima de bu-
 curie. Nisuițele fraților grănișeri de a se prevedea
 cu institute de educațiune și crescere au trebuit să
 atingă de tot plăcut inima fie-cărui om consciu de
 demnitatea sa. Pre noi ca români ea ne-a atins
 foarte plăcut. Și simpatiile noastre înăscute s'au
 potențat vîdînd multe pedeci ce se puneau în
 calea înființării acestui institut. Și ele se potențau,
 căci pedecile se puneau din partea celor chemați a
 promova fără privire la naționalitate interesele tu-
 turor cetățenilor.

În impregiurări normale bucuria noastră în ca-
 sul concret s'ar părea a fi paradoxism. Guvernul,
 chemat fiind el a face din mijloacele statului institute
 de crescere și educațiune pentru toți cetățenii, ar
 trebui să primească cu brațe deschise ofertul ace-
 stora de a înființa astfel de institute din mijloace
 proprii. În cazul cel mai rău dacă sistemul este de
 așa, încât vistoria statului este deschisă numai pen-
 tru rassa domnitoare, și imensa majoritate a popu-
 lațiunei patriei, de câte ori se adresează după aju-
 toriu, vede că vistoria statului cătră ea e fe-
 recată cu obezi și piroane, se pretinde ca cel puțin
 să nu se pună pedeci nisuițelor spre cultură. Legea
 o și prevede aceasta.

În cazul de față guvernul țerei a aplicat legea
 dînd oamenilor voie, să și facă scoale din banii lor
 proprii. Și bucuria noastră e mare.

Paradoxism!

Să se bucure cineva pentru aplicarea unei legi,
 carea nu dă nimica, ci numai permite ca tu să faci
 ceva, dacă ai cu ce face?

Așa este. Însă tocmai acest paradoxism este
 cheia întregii afaceri. Ani de zile sau pus pedeci
 oamenilor în nisuițele lor de a și înălța palate
 pentru știință. Și li sau pus pedeci, căci spurca-
 tul de curent, ce domnesce astăzi la noi, nu cunoa-
 sce decât cultură specifică maghiară. În interesul
 acestui curent se calcă în picioare legile, cari au
 mai rămas nemodificate, și prin cari se mai dă oa-
 menilor posibilitatea de a se cultiva în limba lor.
 Eată deci cum se esplică bucuria noastră, care în
 impregiurări normale s'ar părea a fi paradoxism.

Problema educațiunei dela sine și prin sine este
 grea, chiar și între impregiurări normale ea abia poate
 pași cu pașii melcului, avînd a purta crîncenă luptă
 pe de o parte cu nesciința, pe de alta cu natura
 omului, care cu greu se poate învinge, și în cele
 mai multe casuri trebuie să revenim la țicerea clas-
 sică latină: „Natura, și furca expellas....”

În viața popoarilor pedagogul cu ochiu ager
 poate distinge foarte bine caracterele specifice ale
 fie-cărui popor în deosebi, și el de multe ori cu
 toată consciința se poate provoca la infalibilitate în
 aplicarea proverbiului: „rustica natura, servat sua
 jura.”

În statul nostru problema educațiunei deveni
 un monstru pedagogic, făt al fantasiei bolnăvicioase
 — maghiarisarea. — Maghiarisarea e idolul bărbați-
 lor chemați a forma opiniunea publică, ea este ido-
 lul oamenilor cari innoată cu curentul, și noue, cât
 timp vedem că la noi nimenea nu cutează a da
 pept cu acest curent, nu ne este dat să susținem,
 că mai avem bărbați nestăpâniți de acest idol.

S'a pus scoala în serviciul maghiarisării, și s'a
 degradat întreagă problema educațiunei, așa, că oa-
 menii cu judecata la noi nici numai vorbesc de edu-
 cațiune.

S'au înființat institute de învățămînt aproape
 pretutindenea cu scopul pronunțat de a înlesni ma-
 ghiarisarea.

S'au făcut încercări cu înființarea de institute
 cu scop pur cultural, și ele fură zădărnice.

Esista, și esista încă lege, în sensul căreia înfi-
 ințarea de asemenea institute este permisă. Legea
 însă este lege, și ea este lege pentru ca să poată
 fi eludată.

Astăzi stăm după cum ni se spune în fața
 unei noue întorseturi. Li se permite oamenilor ca
 din banii lor proprii să și facă scoale cu scop pur
 cultural.

Eludarea legii ne-a supărat mult, și la toată
 ocaziunea ne-am ridicat glasul contra abuzului în
 lege. În cazul de față se face dreptate, și noi ne
 bucurăm.

Este lucru natural, că dacă vătămarea legii
 ne-a supărat, aplicarea dreaptă a ei să ne umple de
 bucurie. Și noi recunoasem, că paradoxismul ni-
 mica nu perde din valoare prin cele espuse.

Pre terenul scolar politica a lucrat în două
 direcțiuni. Paralel cu zădărnicierea înființării de in-
 stitute cu limba de propunere a populațiunei din
 pregiur a mers persecutarea studenților români la
 institutele statului.

Esemplul cel mai proaspăt este cazul dela Lu-
 goș. Gimnasiul de aici — din Lugos, după cum in-
 suși „Viitoriul” o recunoaște nici pe departe nu
 coresponde recerînțelor unui gimnasiu bine orga-
 nizat. Și pentru ce? Pentru că în el nu sînt apli-
 cați profesori calificați.

Urmarea logică este că acest institut se susține
 între români din alte motive. S'ar putea țice —
 după cum se și țice de unii, că în acest institut se
 cresc tineri, ca din ei să devină „esistențe catali-
 nare,” sau se eschid din sinul lui junii români cu
 scopul, ca din ei să devină pe calea aceasta „esi-
 stențe catalinare.”

Noi nu o țicem. Ajunge a aminti că din acest
 institut țilele acestea fură eliminați o seamă de
 studenți români din motivul fățiș, că au avut bibli-
 otecă românească, au cetit cărți românesce, și cu
 chipul acesta au eludat scopul urmărit: maghiarisarea.
 Acesta este motivul fățiș. Adevăratul motiv însă
 este, că cei chemați, vîdînd netrebnicia acestui in-
 stitut, și-au consultat consciința, și au dat tinerilor
 români ocaziunea de a nu mai studia la acest loc
 netrebnic.

Încât se vor forma din acesti tineri „esistențe ca-
 tilinare” noi nu putem prevedea. Susținem însă, că
 de cât crescut în asemenea atmosferă coruptă cu
 preteest de știință și cultură, mai bine cu Ciaslovul
 și Psaltirea, și să rămâni curat la inimă, și consciința
 națională tîneră și viguroasă, după cum ni se arată
 ea prin Lugos și giur.

Gimnasiul din Caransebeș va urmări scopuri
 pur culturale. Și noi din inimă ne bucurăm că pu-
 tem anunța aceasta lumii, care cetesce țiare româ-
 nesce. Români grănișeri, cari și-au vîrsat cu bîr-
 băție sângele pentru împăratul fără a mai întreba
 după alte scopuri, vor cultiva știința numai și nu-
 mai pentru că ea este știință.

Cu chipul acesta încă odată vom da dovezi la
 lume că noi sîntem elementul de ordine în stat, ca
 militari luptăm pentru patrie și tron, ca oameni
 ai științei facem știință, fără a urmări scopuri re-
 servate, după cum fac oamenii cu consciința neli-
 niscită și cu frica în oase.

Starceviciana.

Desbaterea se întemplă cu privire la dreptul
 de proprietate asupra pădurilor în grănițele militare
 slavone.

Starcevics. Când D-voastre ați incheiat pac-
 tul cel de atâtea ori revidat cu Maghiarii, fără a as-
 culta și confiniile, eu n'am aușit nimic despre aceea,
 că s'ar fi declarat averile noastre de ambele părți
 de comune, ceea ce este și adevărat, că dacă și sîntem
 frați cu ei, totuși pungile noastre nu sînt
 surori!

Ceea ce este a confiniilor, trebuie să le și ră-
 mîna lor.

Însă aceasta nu este așa. Pădurile din confi-
 nii sînt mai toate în mâinile Maghiarilor. Voi le-
 ați dat și acum voiți că reprezentanții confiniilor să
 țică „da”. Grănișerul scie însă că legile voastre nu
 sînt de nimica, pentru aceea nu se îngrijesce de ele

Negustoreasa. — Eată: patru țile după turtul găscei.

Președintele. — Dar furtul mai întâiu, cum s'a comis?

Negustoreasa. — Nu știu de unde; știu că bărbatul meu nu e bun de nimic; aflai numai că un sergent de oraș a vădit lucrul și a alergat după hoț; presupun că acest din urmă a aruncat găasca: așa că patru țile după aceasta, o vecină veni să-mi spună: „Dacă voesci să ști cine ți-a furat găasca, poți să o afli dela mine.”

Prevenitul. — Aceasta 'i doamna Bourdon, care s'a supărat fiind că n'am invitat-o să guste și d-ei din găscă, fapt care te desguștă venind din partea unei coacoane, care n'a găsit, se vede, alt mijloc de răsunare.

Președintele (marturului). — În fine, te-ai dus la prevenit. Ce ți-a răspuns?

Negustoreasa. — Mi a dis: „Vai de mine! a d-tale e găasca? — Da a mea. — E prea târziu; n'ai de cât trei țile pentru găscălele fripte, trebuia să vii alaltăieri. Atunci, îi spusei eu, „plătesce-o.” Densul n'a voit spunând că au trebuit cele trei țile reglementare; vădând aceasta m'am adresat la poliție.

Prevenitul. — Așa credeam, de unde sunt gata însă să plătesc găasca; cât e? (Caută în busunar.)

Președintele. — Veți regula aceasta într-o dum-neavoastră.

Tribunalul deliberează.

Negustoreasa. — Sunt foarte scumpe în acest moment.

Tribunalul n'a vădit în cauza de față intențiunea frauduloasă voită de lege, prevenitul, de altminteri oferind să desdauneze pe reclamantă. El i-a plătit; găasca însă îl costă ceva mai scump de cât în piață.

Ar fi bine însă ca să se stabilească bine cestiunea termenului de trei țile privitoriu la găscălele fripte, din îndoițul punct de vedere al dreptului și al igienei.

„Românul.”

(Mijloc de cură.) Tuturor căși sufer de epilepsie, convulsiiune sgârçiuiri și de nervi le putem recomanda un metod renumit în lumea întreagă, recunoscut de cele mai înalte autorități medicinale, așa fiind minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav să se adreseze cu deplină încredere la susnumitul și mulți și vor dobândi sănătatea, deși au desperat deja de a o mai reavă. În casa dlui profesor toți cei ce sufer de nervi vor afla locuință liniștită, cei lipsiți de mijloace vor fi considerați; cum am înțeles din isvor sigur, preșurile capitalei universale Paris sânt relativ foarte estine.

Tractament și prin corespondență, dacă se va trimite istoricul detaliat al boalei. Trebuie să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretind onorar numai cedupă se vor vedea rezultatele curei.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 10 Iuliu n. 1884.

Table with columns for Viena and B-pestă, listing various financial instruments like Renta de aur, Datorie de stat, and Obligatiuni.

Nr. 42. [757] 1-3 CONCURS.

Pe baza rezoluțiunii Preaven-ratului Consistoriu archidiececan dto 27 Maiu a. c. Nr. 2604. B. se escrie concurs nou pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul preot Ioachim Marcu în parochia de classa a Illa din Teu, protopresbiteratul Mercurei, cu termin de 30 de țile dela prima publicare.

Emolumentele împreunata cu acest post sânt a treia parte din toate venitele parochiale, în sumă de 200 fl.

Concurenții își vor așterne cere-rile sale instruite conform legilor în vigoare oficiului protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei în Mer-curea.

Teu la 15 Iuniu.

În conțelegere cu oficiul ppterol.

Comitetul parochial.

Perseci din Italia, de soiul cel mai fin,

culese proaspete de pe pom în toată ziua cu . . . . . fl. 2.90

dto Perseci de pe insula ionică Corfu cu . . . . . fl. 3.50

pentru o corfă de 5 kilo și fără porto, libere de vamă la [759] 1-12

N. Salvari—Triest.

Dela începutul lui Iulie începnd se află și struguri frumoși și proaspeți cu 2 fl.

Nr. 128 pbt. [755] 2-3 CONCURS.

Prin decisiul Venerabilului Con-sistoriu archidiececan dto 14 Iuniu a. c. Nr. 1022 scol. ridicânduse scoala poporală gr. or. română din Avrig la rangul de școală capitală prin acea-sta se scrie concurs pentru intr-girea următoarelor posturi la aceasta școală.

1. Un post de învățătoriu diri-ginte cu salariu anual de 400 fl.

2. Trei posturi de învățatori cu salariu de câte 300 fl. anuali.

Cererile concursuali instruite con-form prescriptelor din vigoare în spe-cial cu atestatul de calificațiune pen-tru școale capitale, sânt a se așterne oficiului protopresbiteral al tractului Avrigului (posta Avrig (Fek) până la 20 Iuliu st. v. (1 August st. n.) ur-mând alegerea la 22 Iuliu.

În conțelegere cu comitetul parochial Oficiul protopresbiteral gr. or. român al tractului Avrigului.

Avrig, 21 Iuniu 1884.

Vasiliiu Maesim, adm. prot.

Nr. 218 [756] 2-3 CONCURS.

Pentru întregirea posturilor în-vățătorești la școalele gr. or. din mai jos însemnatele comune ale protopresbiteratului Geoagiului I se deschide concurs cu termin până la 30 Iuliu st. v. a. c.

1. Hondol, cu salariu anual de 250 fl. v. a., cuartir gratuit și 10 fl. relut de lemne din cassa bisericeii.

2. Vălișoara, cu salariu anual de 250 fl. v. a., cuartir gratuit cu gră-dină de legumi și 2 orgii de lemne.

3. Boholț, cu salariu anual de 200 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Seliscioara, cu salariu anual de 200 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

5. Fornadia, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit, 1040□^o loc pentru grădină de legumi.

6. Certeșul superior, cu sala-riu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și lemne de ajuns.

7. Voia, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

8. Porcurea, cu salariu anual de 150 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

9. Boiu, cu salariu anual de 150 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

10. Suligete, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit cu grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

11. Măgură, cu salariul anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

12. Fizeș-Barbura cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

18. Dealu-mare, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

Cererile concursuale instruite con-form legilor în vigoare, și pentru posturile de sub pozițiunile 1—4 pro-veđute cu atestate despre absolvirea cursului teologic s'au pedagogic, sânt a se așterne subscrișului oficiu proto-presbiteral.

Hondol, 16 Iuniu 1883.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al trac-tului Geoagiului I.

Vasile Pipos, protopresbiter.

Cursul scolar pentru moșit.

În urma esmislui înaltului ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică din a. c. Nr. 3255, prin aceasta se face cunoscut: că în semestrul de iarnă se des-chide un curs gratuit de învățământ de cinci luni la Institutul reg. ung. de moșit în Sibiu în 1 Octomvre e. n. 1884. Primirea la acest curs va avă loc dela 1—8 Octomvre în localitatea școalei din Strada morei (Muhlgasse) Nr. 25 pe lângă producerea atestatalui de botez și de moralitate. [758] 1-5 Sibiu, 1 Iuliu 1884 st. n.

Direcțiunea.

Demn de atențiune!

EPILEPSIE CONVULSIUNI (sgârçiuiri) ȘI BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedé rezultatele. Tractament prin epi-stole, sute de indiviđi vindecați.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societății științifice franceze distins cu me-dalia cea mare de aur clasa I-mă,

[646] 6. Place du Trône, Paris. 33

Advertisement for watches and optical instruments, listing items like watches, telescopes, and cameras with prices.

Advertisement for 'Roborantium' and 'Eau de Hébé', describing their medicinal benefits for various ailments.

Advertisement for 'Esaminați și păstrați ce e bun.' featuring 'Balsamul Drului Miller' and 'Venus-Cream'.